

Hoofdpijnen wet- en regelgeving onderwijshuisvestingsvoorzieningen

In de Wet Primair Onderwijs (WPO), de Wet Voortgezet Onderwijs (WVO), de wet op de Expertisecentra (WEC) en de lokale verordening voorzieningen huisvesting onderwijs worden in de basis de spelregels bepaald ten aanzien van de taken en verantwoordelijkheden aangaande onderwijshuisvesting. In hoofdpijnen komt het op het volgende neer:

Gemeente

De gemeente heeft een zorgplicht voor het hebben van voldoende en adequate huisvesting voor onderwijs en bewegingsonderwijs. De gemeente heeft een zorg voor (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding, eerste inrichting en leerpakketten, herstel van constructiefouten en herstel en vervanging bij schade door bijzondere omstandigheden (bijv. vandalisme of schade door weersomstandigheden). In een lokale verordening moet een gemeente vastleggen hoe zij juridisch en procedureel vormgeeft aan die verantwoordelijkheden.

Over het algemeen is de gemeente economisch eigenaar van de schoolgebouwen. Dit houdt in dat een onderwijsgebouw dat haar functie voor onderwijs verliest automatisch terugvalt aan de gemeente.

Schoolbesturen

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor onderhoud, aanpassingen, exploitatie en beheer van de onderwijsgebouwen. Over het algemeen zijn de schoolbesturen juridisch eigenaar van de onderwijsgebouwen. Dit houdt in dat zij optreden als eigenaar, maar geen financiële verplichtingen mogen aangaan op basis van het gebouw (bijv. hypotheek).

De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het aanvragen van de voorzieningen die onder de zorg van de gemeente vallen en ze zijn ook bouwheer voor de realisatie van deze voorzieningen. Het schoolbestuur mag aangeven geen bouwheer te willen zijn. In dat geval moet er een andere partij worden gezocht of ligt dit bij de gemeente.

Financiën

Gemeenten en schoolbesturen krijgen vanuit het Rijk geld voor de voorzieningen onderwijshuisvesting waar ze verantwoordelijk voor zijn. Gemeenten krijgen dus bijvoorbeeld geld voor nieuwbouw en schoolbesturen voor onderhoud. Gemeenten ontvangen het geld via de uitkering van het gemeentefonds. De middelen voor onderwijshuisvesting zijn daarin niet gelabeld. De onderwijsgebouwen waar de gemeente (economisch) eigenaar van is staan ook op de begroting van de gemeente.

Schoolbesturen ontvangen een lumpsum bedrag voor personeelskosten en kosten voor materiële instandhouding. De schoolbesturen zijn redelijk vrij om dit te besteden. Er geldt ten aanzien van huisvesting wel een investeringsverbod voor scholen. Zij mogen dus niet investeren in en afschrijven op huisvestingsvoorzieningen.